

vw ed 62

BOHEMA ESPERANTISTO
ČESKÝ ESPERANTISTA

REVUE PRO ŠÍŘENÍ ESPERANTA MEZI ČECHY

ORGÁN ‚SVAZU ČESKÝCH ESPERANTISTŮ‘ V RAKOUSKU

REDAKTOR A VYDAVATEL

H. K. BOUŠKA

ROČNÍK VI. — SEŠIT 1.

(Leden-1912-Januaro.)

Cena 36 hal.

REDAKCE A ADMINISTRACE :

H. K. BOUŠKA, PRAHA-SMÍCHOV, 730, NA CELNÉ 4.

Celoroční předplatné 4 K,

pro členy spolků sdružených ve „Svazu čes. esp.“ 3 K; jednotlivá čísla 36 hal.

700.010-B Esp-
1912

Nechceme peněz zadarmo. Poskytujeme za nepatrné předplatné revui, která obsahem i úpravou důstojně reprezentuje české esperantisty doma i v cizině, revui, která úspěšně může se měřit s každou jinou revui esperantskou. Prohlédněte si dosavadních pět ročníků revue — vydaných za poměrů nad pomyslení obtížných — a porovnejte je s esp. časopisy jinými! Povšimněte si, kolik tu cenných článků a zpráv trvalého obsahu, v nichž každý čtenář najde milou zábavu a poučení! Povšimněte si, s jakou pečlivostí jsou tu vybrány vážné práce vážných lidí! Povšimněte si ducha a směru těch prací a i jich dokonalosti jazykové a uznáte, že práce v revui shromážděné jsou dobrým vzorem a výbornou školou pro vás po stránce věcné i jazykové! A své uznání vtělte v čin: předplatte se!

Ty, kdož si toto číslo prohlédli, prosíme zdvořile: Ráčil-li jste se rozhodnouti pro odebrání naší revue, račte nám to oznámiti přiloženým listkem; v opačném případě vraťte nám číslo zpět v původním obalu.

Nával látky a nedostatek místa zaviniily, že mnohé zprávy objevují se opožděné, že mnohé byly odloženy a některé i vynechány. Nemůžeme za to, proto nechť čtenáři prominou a snaží se rozšířiti počet našich předplatitelů, bychom my mohli rozšířiti objem časopisu, a tak vyhovovati všestranně.

Změna vydavatelstva, tiskárny, administrace a expedice znemožnila nám vydati toto číslo přesně v ohlášený čas. Slibujeme však závazně, že všechna příští čísla vyjdou přesně 25. dne v měsíci.

Poslední dvojčíslu minulého ročníku vydáno bylo vydavatelstvem dříve nežli jsem je zamýšlel vydati a proto obsahovalo pouze materiál již dříve mnou připravený a vysázený a vyšlo bez materiálu ještě připravovaného. Prosim snažně pp. předplatitele, aby prominuli mi neúplnost a neurovnanost čísla i obsahu minulého ročníku. Zároveň ujišťuji čtenáře, že v budoucnosti žádné číslo nevyjde bez mé revise, takže se už nestane, aby články nebyly ukončeny nebo aby byly nesprávně zařazeny a pod. *Bouška.*

Příští číslo (VI, 2), bude obsahovati 20 stran a bude zasláno jenom těm, kdož zašlou předplatné nebo se přihlásí písemně za odběratele. Prosim o včasné přihlášky, abychom mohli stanoviti náklad čísla.

Doplatné za ročníky minulé adresujte panu Iglauerovi (Praha III., Kampa 495), předplatné na rok nový p. Bouškovi (Smichov 780, Na Celné 4).

Listárna redakce — P. O. Křivoklát. Vše uveřejníme — jen strpení: látky mnoho a místa málo. Díky! — P. F. Olomouc. Přerov později. Přednáška v Pöttingen?! Za zprávy a doklady vřelý dik. — P. D. Rožnov. Dik za upozornění, zásilku i blahopřání. — Pp. B. Š. Újezd-Svárov. Díky za dopisy, pozvání i blahopřání. Návštěva zatím nemožna. Co pošta? — P. K. Židenice. Prání (výměna) vyhovíme ochotně. Oprava nedopatřením opožděna. Dik za upozornění. — P. V. A. Sjezd plemen v Londýně 26—29. VII. 11. (referát jsme nemohli uveřejniti pro nedostatek místa). — P. Fr. Dvorník. Vyhovíme později.

Adresoj de diverslandaj korespondantoj. — 1. Nikolaj Iv. Pečigargov, Pleven, Bulgarujo. — 2. Papp Alajos, Radisics-u, 31, Zombor, Hungario. — 3. W. R. Fraser, Granvillestreet, 46, Gt. Grimsby, Anglujo. — 4. A. W. Ross, Mitchells Creek, Wellington, N. S. W., Aústralia. — 5. F. W. Salome, Marine Guard, U. S. S. Saratoga, Asiatic Fleet, Yocohama, Japanujo. — 6. Christian Pabst, Iernanto, Luzern, Hotel Rütli, Svisio. — 7. Ed. Ziemann, stud. med., p. adr. s-o Th. Lüdtke, Stettin-Grünhof, Elysiumstr. 20, Germanujo. — 8. Samuel Guerin, institieur, Aidin, Azia Turkujo. — 9. Karolo del Pozo, Puebla, Calle de Astomba, 16, Bilbajo, Hispanujo.

Kalendář svazu dělnických tělocvičných jednot na rok 1912 obsahuje řadu velmi pěkných článků, z nichž uvádíme: Vlastní silou k inteligenci, Z dějin sociálních teorií, O první pomoci, Třídní boj, Divčí tělocvik, O styku s úřady, atd. Za 80 h zašle Svaz d. t. j. v Praze, Hybernská 7.

Časopis pro nejútlejší mládež: Besídky malých, Praha II, Lazarská 45; ročně K 1.30. Besídková knihovna: sešit za 12 h.

Nová hra pro dvě osoby: Bergrův „Rival“. Dotazy zodpoví: Maté Berger, Nusle.

Monogramy zlatem neb stříbrem vyšíváné vkusně a levně provádí A Bartošová, Nusle 517. (Esperantistka).

ROZŘEŠENÍ OTÁZKY POMOCNÉHO JAZYKA DOROZUMÍVACÍHO.

Předmluva k první knize o esperantu. Napsal *Dr. L. L. Zamenhof*. Přeložil
Rud. Hromada.

Předkládanou zde brožuru*) čtenář vezme do rukou asi s nedůvěrou, s předem hotovým míněním, že mu bude navrhována nějaká neuskutečnitelná utopie: musím proto především čtenáře požádati, aby odložil tento předsudek a aby vážně a kriticky uvažoval o navrhované věci.

Nebudu široce mluvit o tom, jaký obrovský význam mělo by pro lidstvo zavedení jednoho obecně přijatého jazyka mezinárodního, jenž by byl rovnoprávným vlastnictvím celého světa, nenáležeje speciálně žádnému z existujících národů. Co času a práce se ztrácí učením se cizím jazykům a přes to vše, vyjedeme-li za hranice naší vlasti, není nám možno dorozumět se s podobnými nám lidmi. Co času, práce a hmotných prostředků se ztrácí tím, aby děl jedné literatury dostalo se všem ostatním literaturám a na konec každý může překlady seznámiti se jen s nepatrnou částí cizí literatury; kdyby ale existoval jazyk mezinárodní, byly by všechny překlady pořizovány do tohoto jazyka neutrálního, všem srozumitelného a díla, která jsou povahy mezinárodní, byla by asi psána přímo v něm. Padly by čínské zdi mezi literaturami; literární výtvoři jiných národů staly by se nám tak přístupnými jako díla našeho vlastního národa; četba stala by se společnou všem a zároveň s ní také výchova, ideály, přesvědčení, cíle — a národy by se sblížily jako jedna rodina. Jsouce nuceni rozdělit svůj čas mezi rozličné jazyky, nemáme možnosti věnovati se jak třeba ani jednomu z nich a proto na jedné straně velice zřídka někdo z nás ovládá dokonale svůj jazyk mateřský a na druhé straně jazyky samé nemohou se jak náleží vypracovati a my mluvíce našim mateřským jazykem, jsme často nuceni buď bráti slova a významy cizích národů nebo vyjadřovati se nepřesně nebo dokonce pro nedostatečnost řeči nedokonale mysliti. Jinak by tomu bylo, kdyby každý z nás znal jen dva jazyky; pak bychom je ovládali lépe a ty jazyky lépe by se vypracovávaly a zdokonalovaly a stály by mnohem výše než stojí nyní. Řeč je přece hlavním činitelem civilisace; právě řečí jsme se

*) t. j.: Jazyk mezinárodní. Předmluva a úplná učebnice. *Dro Esperanto*. Varšava 1887 (rusky, polsky, francouzsky, německy, anglicky.) Pozn. red.

tolik povznesli nad zvířata a čím výše stojí jazyk, tím rychlejší pokroky dělá národ. Různost jazyková je podstatou rozdílnosti a vzájemné nenávisi mezi národy, poněvadž tato obyčejně padne do očí, setkají-li se lidé: Lidé si nerozumí a proto se jeden ke druhému chová cize. Setkávajíce se s lidmi neptáme se jich po jejich politickém přesvědčení, na které části zeměkoule se narodili, kde bydlili jejich praotcové před několika tisíci lety, nýbrž tito lidé promluví a každý zvuk jejich řeči připomíná nám, že jsou nám cizí. Kdo jedenkrát zkusil bydliti ve městě, kde bydlí lidé různých národů navzájem zápasících, ten pocítil nepochybně, jaký obrovský užitek přinesl by lidstvu jazyk mezinárodní, jenž nevtíraje se v domácí život národů mohl by býti, aspoň v zemích s různojazyčným obyvatelstvem, jazykem státním a společenským. Jaký konečně obrovský význam měl by jazyk mezinárodní pro vědu, obchod — jedním slovem, při každém kroku — o tom nemusím široce mluvit. Kdo aspoň jednou vážně zamyslí se nad touto otázkou, ten uzná, že žádná oběť nebyla by příliš velká, jestliže bychom jí mohli dosáhnouti jazyka všelidského. Proto každý, i sebe slabší pokus v tomto směru, zaslouží pozorností. Věci, kterou zde předkládám veřejnosti, jsem obětoval svá nejlepší léta; doufám, že také čtenář věnuje rád věci pro její důležitost trochu trpělivosti a pozorně přečte předloženou brošuru až do konce. (Pokrač.)

LA MILITO.

Verkis F. Pi y Margall. Tradukis J. Bremón,

La milito estas legitima sole tiam, kiam ĝi havas kiel celon la sendependecon de popoloj, aŭ la malfermon de vojoj por la homaro, kiujn fermis la egoismo de la nacioj. Nobla milito estis tiu, kiu forprenis al la povo de Turkujo la Grekojn, kaj tiu, kiu prenis al Aŭstrio Lombardion kaj Venecion. Milito nobla kaj granda estis tiu, kiun faradis Francujo kontraŭ Eŭropo por starigi la rajtojn de l' homo: noblaj ankaŭ tiuj, kiuj malfermis al la komerco de l' mondo la pordon de l' Bosporo. Malnoblaj, tri fojojn malnoblaj, estis tiu, kiu restarigis en 1823 en Hispanujo la despotismon de Ferdinando, tiu, kiu en 1848 forĝis la katenojn por Hungario, tiu, kiu en 1863 forŝtelis al Danujo la duklandojn de Elbo. Malnoblaj estas precipe tiuj, kiujn inicias la spirito de religio aŭ raso.

Same mi diras pri la militoj kun malaltaj celoj. Estas inda ĉiu lukto por redimi popolon, starigi justecon, aŭ igi mastron de si mem ĉiun homan estulon. Abomenindaj estas tiuj, kiuj celas limigi inter la paĝoj de Biblio la penson kaj igi la naciojn posedaĵon de la reĝoj. Ekzistas an-

koraŭ homoj naskiĝintaj por esti servuloj, kiuj adoras la servadon: unu el tiaj abomenaj militoj minacas nin ankoraŭ.

Sin rigardas reciproke kun maltrankvilo la nacioj el Eŭropo, kaj ili armiĝas kvazaŭ la malamiko estus jam en la landlimo aŭ marbordo. Ili senĉese pligrandigas siajn armeojn kaj siajn kirassipojn, kaj ne povas aŭdi kun trankvilo, ke la najbaro havas plian batalionon aŭ plian ŝipon. Por armeo kaj eskadro, oni elspezas nun minimume 300—400 milionojn da frankoj, kaj centojn da milionoj oni destinas por la aĉeto kaj konstruo de novaj ŝipoj.

Oni reciproke sin minacas sen batali: sed dum la okazo ne alvenas la nacioj ekzercigas siajn armilojn, kaj praktikas siajn militajn instinktojn, plilarĝigante siajn konkeritajn landojn kaj maltrankviligante la regionojn de la Ekstrema Oriento. Puŝas ilin nenia honesta celo; ilin movigas sole la dezirego plivastigi siajn negocojn kaj landojn, gajni influon, akiri gravecon.

Ni progresis iom dum tiu ĉi jarcento. Diversfoje ni juĝis enterigita la militon, kaj ni vivadas en stato de milito. La forto estas la rajto inter la nacioj. Per la forto ni volas konservi eterne, sub nia povo, la terojn konkeritajn, kredante ankoraŭ ke la popoloj povas perdi sian liberecon. Ni serĉadas ankoraŭ novajn terkoloniojn. Germanujo, kiu havis nenium antaŭ dudeko da jaroj, trovis ilin en Afriko kaj Oceanio kaj ĝi intencas trovi pliajn en la Flava Maro.

Danke tiun situacion de forto ĉiu individuo apartenos al la armeo en siaj plej bonaj jaroj.

Antaŭ kvindek jaroj demokratoj kaj ekonomisiistoj petis la forigon de la konstanta armeo: hodiaŭ homoj tre liberecamaj trovas bona kaj aplaŭdinda, eĉ en paca tempo, la ĝeneralau devigan militservadon. Ni volis la armeon por la nacio, kaj hodiaŭ ni havas la nacion por la armeo.

Barcelona, en decembro 1910.

TREZORO DE MALRIĈULOJ.

Kristnaska rakonto de *Jean Richepin*.

El franca lingvo tradukis *prof. Rudolf Fridrich*.

Unufoje vivis ie, mi jam ne scias en kiu lando, du mizeraj homoj tre malriĉaj, alie dirite: homoj, kiuj posedis nenion, sed absolute nenion.

Ili ne havis panon por meti ĝin en panujon, nek panujon por tien enmeti panon.

Ili ankaŭ ne havis domon por tien meti panujon, nek kampon por tie konstrui domon.

Se ili estus havintaj kampon, grandan almenaŭ kiel etenditan virinŝalon, ili povus gajni ion por konstrui domon.

Se ili estus havintaj domon, ili povus tie starigi panujon.

Kaj se ili estus havintaj panujon, sendube, tie aŭ ĉi tie, en ĝia kojno, ili povus trovi panon.

Sed posedante nek kampon, nek domon, nek panujon, nek panon, ili estis efektive tre kompatindaj homoj.

Kio plej mankis al ili, ne estis tiom la pano, sed precipe la domo.

Ĉar da pano ili sufiĉe ricevadis almoze, kaj eĉ kelkafoje pecon da lardo kune, ne kalkulante buŝkvanton da mosto.

Tamen ili estus preferintaj fasti konstante kaj sin senti hejme, en domo, kie ili povus ekbruligi sekan lignon kaj babiladi antaŭ la brulruĝa karbo.

Ĉar, kio estas plej bona en la mondo, eĉ pli bona ol la manĝado, estas posedi kvar murojn, sen kiuj oni estas sole vaganta besto.

Kaj la du malfeliĉaj homoj sin sentis pli malriĉaj ol ĉiam en unu malgaja vespero de Kristnasko, malgaja nur por ili, kiam kontraŭe ĝi estis gaja por ĉiuj aliaj, kiuj havas en tiu vespero fajron en kameno.

Plendante ambaŭ sur ŝoseo, en nigra nokto, ili renkontis mizeran katon, kiu miaŭis.

Ĝi estis efektive tre mizera kato, tiom mizera kiel ili mem, ĉar ĝi havis nur haŭton sur ostoj kaj preskaŭ neniun haron sur la haŭto.

Se ĝi estus havinta harojn sur la haŭto, sendube ĝia haŭto estus estinta en pli bona stato.

Se ĝia haŭto estus estinta en pli bona stato, ĝi se endube tiom ne algluigus sur ostojn.

Kaj se ĝi ne estus havinta haŭton sur ostoj, ĝi sendube estus estinta sufiĉe forta por kapti musojn kaj ne resti tiel maldika.

Sed ne havante harojn, kaj kun sia mizera haŭto sur ostoj, ĝi estis efektive tre mizera kato.

La mizeruloj estas bonuloj; ili helpas sin reciproke.

Ĉi tiuj do prenis kun ili la mizeran katon kaj eĉ tute ne ekpensis ĝin manĝi, sed kontraŭe, ili donis al ĝi iom da lardo, kiun ili ricevis pro kompatemo.

Manĝinte, la kato ekmarŝis antaŭ ili kaj kondukis ilin en malnovan forlasitan kabanon.

Interne estis du seĝoj kaj kameno, kiel ili povis vidi en luna radiotuj malaperinta.

Kaj la kato ankaŭ malaperis kun la luna radio.

Sekve ili sidiĝis en mallumo antaŭ la nigra kameno, kiu fariĝis ankorau pli nigra pro manko de fajro.

„Oh, diris ili, se ni havus almenaŭ kelkajn pecojn da ligno! Estas tiel malvarme! Kiel bone estus iomete varmiĝi kaj rakonti historietojn!“

Sed, ho ve! En la kameno estis neniu fajro, ĉar ili estis mizeraj homoj vere tre mizeraj homoj.

Subite, du fajreroj ekbruliĝis en malantaŭo de l' kameno du belaj fajreroj flavaj kiel oro.

La maljunulo ekfrotis ĝoje siajn manojn demandante la edzinon:

„Ĉu vi sentas la agrablan varmeton?“

„Jes, jes, mi sentas“, respondis la maljunulino.

Kaj ŝi etendis siajn malfermitajn manplatojn antaŭ la fajron.

„Blovu do tien“ ŝi diris, „ili ekflamiĝos.“

„Ne, ne,“ rifuzis la viro, „ili konsumus sin tro rapide“.

Kaj ili ekparolis pri la pasinta tempo, sen malĝojo, ĉar ili estis tute regajigitaj vidante du brulkarbojn tiel brilantajn.

La malriĉuloj estas kontentaj per nemulto, feliĉaj ĵus pro tio, kaj la niaj profunde ekgajiĝis gustumante la belan donacon de fajro, kiun alportis al ili Jezueto kaj dankis lin plej kore.

La tutan nokton ili rakontadis varmiĝante, certaj nune, ke Jezueto ilin favoras, ĉar la du fajreroj brilis senĉese kiel okuloj kaj ne konsumiĝis malgraŭ la konstanta brulado.

Kaj kiam alvenis la mateno, la ambaŭ malriĉuloj, al kiuj estis tiel varme kaj agrable dum la tuta nokto, rimarkis en malantaŭo de l' kameno la mizeran katon, kiu ilin observis per siaj largaj oraj okuloj.

Jen, ili sin estis varmigitaj per rebrilo de ĝiaj okuloj . . . .

Kaj la kato diris al ili:

„Trezoro de malriĉuloj estas — la iluzio“.

MALJUNA AKTORO.

El „*Horkého čítanka*“ (Legolibro de Horký) tradukis *Stanislav Stejskal*.

En alta aĝo, kiam la infanoj ordinare ne naskiĝas plu, naskiĝis al maljuna aktoro la infano, al kiu oni donis nomon Joĉjo. Li naskiĝis, por pli bone diri, al sinjorino aktorino, sed la aktoro amis lin tiel pasie, ke ekzistis vere neniu diferenco inter la patro kaj la patrino. Ili stariĝis apud lulilo, spiris kvazaŭ komune kaj ilia feliĉa rido estis la sama.

Kiam la infano estis trimonata, ĝi komencis sopire palpi per siaj manetoj. Kaj unufoje, kiam ĝi ekpalpis per la maneto la mentonon de altaĝa aktoro, diris maljuna edzino: „Domaĝe, paĉjo, ke vi ne povas porti la barbon. Joĉjo serĉas ĝin konstante per siaj manetoj, tre volonte li ludus kun ĝi!“

Maljuna aktoro konsterniĝis kaj meditis silente. Dum la nokto li dormis maltrankvile. Matene li ŝteliris el la domo, iris teatron kaj vizitinte la direktoron li diris malpacience: „Sinjoro direktoro, mi intencas ek-siĝi!“ — „Definitive?“ — Jes, tuj!“ — „Kaj kial tiel subite?“ — „La afero rapidas. Mi volas rehavigi la barbon.“

Post unu monato, kiam Joĉjo ekprenis la mentonon de la patro, li trovis tie la barbon, enigadis la fingrojn inter ĝin kaj ridetis gaje. Kaj maljuna aktoro kun la edzino ridetis ankaŭ gaje. Li akceptis la okupon en iu oficejo kaj ĉiam, kiam li revenadis, vokis je li la edzino staranta sur la sojlo: „Paĉjo, iru rapide, Jojo ne povas ĝisatendi la barbon!“

Tiamaniere ili vivis kontente kaj en plena trankvilo tutajn tri jarojn. Kiam Joĉjo atingis jam kvaran jaron kaj maljuna aktoro levis lin foje sur la genuojn, la knabeto diris neatendite:

„Paĉjo, mi ne vojas ja bajbon!“ La aktoro ekstremis kaj embarase ektusis sammaniere, kiel li ektusadis starante sur la scenejo kaj nekongnante sian rolon. „Nu, kaj kial vi ne volas ĝin, Joĉjo?“ — „Caj dzi pikas! Dzi estas majbeja!“ Al maljuna aktoro ŝajnis, ke li aŭdis malĝuste. Por konvinki sin pri la trompo li kliniĝis al Joĉjo kaj tuŝis lian mentoneton per sia barbaĉo.

Sed Joĉjo ekploris: „Mi ne amas dzin pju, dzi estas majbeja!“ — Maljuna aktoro konsterniĝinte pripensis senvorte. Li pasigis maltrankvilan nokton. Kiam ektagiĝis, li forlasis la loĝejon, iris teatron kaj trovinte la direktoron li diris humile: „Mi volas denove aliĝi al teatra societo.“ „Ho, mi antaŭsentis tion,“ respondis la aktorestro; „La scenejon oni ne povas dekutimiĝi, la sopiro je la arto ne estas forigebla. La arto tion postulas —“

„Kaj Joĉjo!“ diris maljuna aktoro kaj iris el direkcio rekte en razejon. Kiam li revenis hejmen, la edzino, ekridis: „Neniam mi dirus, ke vi estas tia frenezulo. Kaj nune diru al mi sincere: Kio estas al vi pli kara: Joĉjo aŭ teatro?“

Kaj maljuna aktoro respondis kortuŝite: „Joĉjo! Li ne estas mia aŭskultantaro, li estas mia nemortemeco!“ — —

Význam překladu bible.

Předkládá dr. L. L. Zamenhof.

Míním, že je co nejnutnější, abychom měli pokud možno nejdříve dobrý překlad celé Bible. Necht' kdo z nás jakkoliv pohlíží na věci náboženské, nikdo (ani největší nepřítel všelikého náboženství) nemůže popřít, že z celého posavadního písemnictví lidstva bez odporu nejdůležitější je Bible a mítí ji v dobrém překladě esperantském bylo by pro nás věci neobyčejně důležitou. Hlavní příčiny této důležitosti jsou:

1. Žádná kniha není v celém vzdělaném světě tak známa jako Bible; a kdybychom mohli ukázati světu, že esperanto má překlad celé Bible, bylo by to pro nás velmi mocným prostředkem propagačním.

2. Žádná kniha nemá v celém vzdělaném světě takové množství ctitelů jako Bible; mítí tedy Bibli bylo by pro naše písemnictví ziskem důležitějším než mítí mnohonásobně větší množství děl jiných.

3. Žádná kniha neměla v dějinách lidstva význam tak obrovský jako Bible; tedy již se stanoviska čistě dějinného a sociálního má každý mítí pro ní velký zájem; jsem přesvědčen, že mnozí, kteří dosud snad nikdy nečetli Bible ve svém jazyce národním, se zájmem budou ji čísti v dobrém překladě esperantském.

4. Pro většinu nynějších řečí kulturních byla Bible podkladem, na němž tyto jazyky zliterárněly a se rozvily, proto také pro náš jazyk bude bez odporu velmi důležitou, bude-li mítí v úplné celistvosti tento podklad s jeho četnými slovy a výrazy, které se staly základní nutností každému nynějšímu jazyku kulturnímu.

5. Poněvadž každý velice snadno může mítí překlad Bible ve svém národním jazyce a jej srovnávati s překladem esperantským, může esperantský překlad Bible býti velmi pohodlným a dobrým prostředkem, aby se naučili esperantu snadno a důkladně, prostředkem zvláště důležitým pro ty mnohé národy a národky, které nemají ještě zcela dobrých a spolehlivých učebnic našeho jazyka.

Přel. Rud. Hromada.

Signilo de la traduko de la Biblio.

Prezentas Dro L. L. Zamenhof.

Mi opinias, ke estas plej necese, ke ni kiel eble plej baldaŭ posedu bonan tradukon de la tuta Biblio. Kian ajn vidpunkton ĉiu el ni aparte havas pri aferoj religiaj, neniŭ (eĉ plej granda malamiko de ĉia religio) povas nei, ke el la tuta ĝisnuna literaturo de la homaro la plej grava verko sendube estas la Biblio kaj posedi ĝin en bona esperanta traduko estus por ni afero eksterordinare grava. La ĉefaj kaŭzoj de tiu graveco estas:

1. Neniŭ libro estas tiel konata en la tuta civilizita mondo, kiel la Biblio; kaj se ni povus montri al la mondo, ke esperanto posedas la tradukon de la tuta Biblio, tio estus por ni tre potenca propagandilo.

2. Neniŭ libro havas en la tuta civilizita mondo tiom multege da adorantoj, kiel la Biblio; sekve la posedo de la Biblio estus por nia literaturo pli grava akiro ol la posedo de multoble pli granda kvanto da aliaj verkoj.

3. Neniŭ libro havis en la historio de la homaro tiel grandegan signifon, kiel la Biblio; sekve jam de vidpunkto pure historia kaj socia ĝi devas havi grandan intereson por ĉiu homo; mi estas konvinkita, ke multaj personoj, kiuj ĝis nun eble neniam legis la Biblion en sia nacia lingvo, kun intereso legos ĝin en bona esperanta traduko.

4. Por la plimulto de la nuntempaj kulturaj lingvoj la Biblio estis la ĉefa bazo, sur kiu la lingvoj literaturigis kaj disvolvigis; tial ankaŭ por nia lingvo sendube estos tre grave, se ĝi posedos en si en plena tuteco tiun bazon kun ĝiaj multaj vortoj kaj esprimoj, kiuj fariĝis elementa necesajo por ĉiu nuntempa kultura lingvo.

5. Ĉar ĉiu povas tre facile havi la tradukon de la Biblio en sia nacia lingvo kaj komparadi ĝin kun la traduko esperanta, tial por ĉiuj popoloj de la mondo la esperanta traduko de la Biblio povas esti tre oportuna kaj bona rimedo, por facile kaj fundamente ellerni esperanton, rimedo precipe grava por tiuj multaj popoloj kaj popoletoj, kiuj ne havas ankorau tute bonajn kaj fidindajn lernolibrojn de nia lingvo.

RAPORTOJ KAJ NOTIZOJ.

Specialaĵo de nova junularo. Doloro estas sento nekonata por la moderna juna homo, por la homo ĝuanta la oportunon de la racionalisma kulturo. Racionalisme edukita homo devas neniam plori, ĝiaj lakrimoj estus ĝia plej granda peko kaj nedankemo al ĉiuj ĝiaj bonfarantoj. Ni junaj diferencas de niaj gepatroj, ke ni kun ĝoja animo akceptas eĉ niajn malsukcesojn. Niaj gepatroj tre miras nian facilecon, kun kiu ni travivas la plej malĝojajn katastrofojn de niaj celadoj, kaj ofte pro tio eĉ supozas nian malseriozecon. Sed ni ne povas klarigi al niaj gepatroj la devenon de la ĝojeco. La rapideco de la progreso estis tiel granda, ke eĉ la plej atentemaj rigardantoj ne povas priskribi evolucion de sia idearo. Sed estas fakto plene certa, ke ni junaj, junaj pro tio, ĉar ni ĉion kuraĝas kaj al ĉio volas havigi nian vidmanieron, kaj ĉie havi nian lokon tiel same, kiel volis niaj gepatroj, diferencas de ili per tio, ke ni pagas iliajn ŝuldojn. Niaj gepatroj timis frapojn, dolorojn, krucumojn, ni ridas frapojn, dolorojn, krucumojn al ni promesatajn simple pro tio, ĉar ni estas racionalistoj. Ni scias, ke doloro estas stato de instinkta parto de l'animo, kaj ni tre malmulte ŝatas instinkton. Racia silogismo estas por ni „summum sapientiae“. En tio povas esti multo da juneca naivo, sed ni preferas esti naivaj ol malĝojaj. Nia kredo je homa silogismo kredigas nin, ke ĉio ajn, kion ni faras kun volo plibonigi nian socian, moralan kaj precipe ekonomian farton, estas bona. Tial malsukceso en niaj celadoj povas sole stimuli en ni novajn iniciatojn, sekve senton agrablan, sed absolute ne doloron. En cirkonstancoj, en kiuj niaj gepatroj malesperis, ni vokas fiere: vivu la venonta tago!

Kamaryt.

Nova sento (III, 25) deklaras (Velasco: Por Ĉeský esperantista): „Nek la aŭtoro verkante nek mi tradukante la artikolon ‚Pri artista bohemo‘ aperintan en nia numero de la monato majo, intencis ofendi la noblan boheman landon. Tion oni povas klare konjekti laŭ la klarigoj en ĝi emnetitaj. Ĉu oni ne devas uzi en esperanto la vorton bohemo por difini tiujn senĝenajn kaj sendependajn artistojn, kiuj svarmas precipe tra Paris, sed ankaŭ aliloke? Ĉu pli bone estos enkonduki por tiu celo la vorton boemo? Mi bonkore konsentas kaj aliĝas al tiu deziro, kiun mi trovas ne sole justa, sed ankaŭ ĝusta.“ Ni sincere dankas al s-o Velasco, ke li atentis nian rimarkon (Bohemo kaj boemo, V, 99) kaj ni kompleze konstatas (se tio estas necesa), ke ni neniel riproĉis ion al li aŭ la aŭtoro de la bela artikolo, sed ke ni sole atentigis pri la afero sciante, ke oni ne ĉiam povas pripensi ĉiujn eblaĵojn. Ni ne rigardis la uzon de la vorto bohemo por boemano de s-o V. kiel ofendon kaj ni ankaŭ tion ne diris, almenaŭ ne intencis diri. Ĉu sufiĉas tiu ĉi klarigo al nia bonega kolego kaj ĝia kunlaboranto? Ni esperas.

B.

Proverboj pri amiko Pli bona amiko intima ol parenco malproksima. Pli bona apuda najbaro ol frato post arbaro. Amikon montras malfeliĉo. Amiko—intimulo. Amiko en ĝojo kaj ploro. Estinta amiko estas plej danĝera malamiko. Kun kiu vi festas, tia vi estas. Amiko fidela estas trezoro plej bela. Unu amiko malnova pli valoras ol du novaj. Ŝatu amikon laŭ la dato de akiro. Por amiko intima ne ekzistas vojo malproksima. Por amikoj komplezo neniam estas tro peza. Amiko de amiko estas ankaŭ amiko. Se amiko petas, li neniam ripetas. Gardu min dio kontraŭ amikoj, — kontraŭ malamikoj mi gardos min mem. Ĉe plej granda fido memoru pri perfido. Unu malamiko pli difektas ol cent amikoj protektas. Amikeco aparte, ofico aparte. Ne ekzistas en komerco amikeco nek ŝerco. Juĝo komencita paciĝon ne malhelpas.

L. L. Zamenhof en „Proverbaro esp“.

PROBLEMOJ KAJ OPINIOJ.

Pri la dua konferenco de l' aŭstriaĵ imperatistoj ni prezentas simplajn faktojn sen kritiko kaj komentario: La unua kongreso de l' aŭstriaĵ esperantistoj en Wien (1910) decidis fari la duan kongreson en Praha (1911). „Bohema unio esperantista“ proponis sin kiel aranĝanto, kion oni aprobis. „B. unio e.“ decidis fari la konferencon en la tagoj 8. kaj 10. de septembro en la palaco de Komerca kaj industria ĉambro. Ĝi ne invitis la alian centron de la bohemaĵ esperantistoj „Boheman asocion esperantistan“ kunlabori kaj partopreni, ĝi

eĉ rifuris akcepti la aliĝon de ĉefaj personoj de „Bohema asocio esperantista“ kaj malakceptis la referatojn de tri komitatanoj de „B. asocio e“. Asocioj sciigis la aferon al la publiko. Germanaj samideanoj postulis de l' aranĝantoj repreni la decidon pri l' eligo de malnovaj kaj gravaj laborantoj por esperanto kaj ne atinginte tion ili decidis ne partopreni la kongreson (oficiale). Ankaŭ la polaj kaj alinaciaj samideanoj ne venis. La 8an de septembro kunvenis la konferenco; ĝi konsistis el proksimume 100 bohemaj esperantistoj. Al la rifuzitaj asocioj, kiuj venis apelacii al la kongreso, oni perforte malebligis la eniron. S-o Kühnl malfermis la kongreson kaj li mem komencis direkti la kunsidon. La duono da kongresanoj postulis elektigi la estraron, s-o Kühnl rifuzis. Post longedaŭra kaj granda tumulto la estraro estis elektita (s-oj Kühnl, Simon, Zahel). S-o Kühnl kiel prezidanto ne permesis al s-o Schmidt saluti la kongreson en la nomo de „Bohema asocio esperantista“, ne permesis al li paroli al tagordo, rifuzis la parolon al la asocioj kaj ne legis apelacian leteron, kiun sendis al la estraro la rifuzitaj aliĝintoj. La viceprezidanto s-o prof. Simon eksciigis pro tio el la estraro, s-o Chaloupecký rifuzis prezenti preparitan raporton deklarante, ke sociala demokrato ne povas paroli en la kunveno, en kiu oni malrespektas la plej primitivajn principojn de justeco kaj lojaleco. Granda parto da enestintoj brue protestis kaj s-o Kühnl vidante ĝeneralan kontraŭstaron kontraŭ sia konduto proklamis la kongreson fermita. La kongresanoj disiĝis — la kongreso estis finita . . . Mankas al ni nun loko por priparoli tiun ĉi skandalon. Ni faros tion pli poste. Cetere: por normalaj homoj sufiĉas faktoj; ili parolas, krias, kriegas! Mensogoplena oficiala raporto de „B. unio e.“ ne helpas al kulpuloj! *Nemo.*

Bibliografio de esperanto. Esperanto havas jam sian liberaturon, kiu rapide kreskas kaj kreskos. Baldaŭ estos malfacile, ke oni posedu precizan revuon pri ĝi. Estas jam absolute necese plene kolekti kaj sisteme ordigi ĉion, kio eliris pri esperanto kaj en ĝi. „Centra oficejo“ entreprenis tiun ĉi tre gravan kaj utilan laboron kaj nun ĝi komencas publikigadi plenan nomaron de ĉiuj verkoj pri kaj en esperanto. Tiu ĉi bibliografio enpresata en la nunjara (IV.) jarkolekto de „Oficiala gazeto esperantista“ estas redaktata science laŭ la praktika universala decimala klasifiko. Kun veraj ĝojo kaj kontentiĝo ni bonvenigas tiun ĉi entreprenon kaj rekomendas al la legantoj atenti ĝin. Estus bele (bedaŭrinde oni ne povas tion esperi), se en la jubilea jaro, en la 25a jaro de la vivo de esperanto, oni posedus plenan sisteman, sciencan bibliografion, kia espereble estos tiu ĉi farata (bedaŭrinde malrapide) de „Centra oficejo“. *Bšk.*

Oficiala maldecaĵo kontraŭ ni? En unu el siaj „famozaĵ“ cirkuleroj (de 23. X. 11.) „B. unio e.“ parolas pri diro, „kiun faris antaŭ kelkaj tagoj la sekretario de l' esperantista centro ‚Centra oficejo‘ en la antaŭ nelonge okazinto kunveno de esperantistoj en Paris s-o G. Chavet: Mi scias ja, ke en Bohemujo estas sole la Unio, kiu laboras.“ Ion similan ni legis, ŝajnas al ni, ankaŭ en „C. ĉ. e.“ Certe ni ne bezonas multe klarigadi, ke la diro, se ĝi estis vere farita (al s-o Kühnl oni povas neniam kredi), estas malĝentila maldecaĵo ne rigardante tion, ke ĝi estas malprava. Ni postulas nepre la klarigon pri tiu ĉi afero. *H. K. Bouška.*

KRONIKA A KOMENTÁŘ.

Sedmý mezinárodní sjezd esperantistů konal se ve dnech 20—27. srpna 1911 v belg. městě Antverpách. Sjezdu účastnilo se 1738 příslušníků 31 národa a státu; z Čechů (za něž sjezd pozdravil p. rada Biskup) byli tu pp. Biskup s chotí, Jakeš, Kubíček, Novotný, Schwarz s chotí a dr. Simonek s chotí. Přítomen byl i tvůrce esperanta a jeho choť. Z vlád oficiálně zastoupeny byly vláda belgická, norvěžská, rumunská, ruská, usonská, brazilská, chilská, čínská, quatemalská, perská, massachusettská, severokarolínská, pensylvánská a vermoutská. Z městských rad zastoupena byla rada antverpská, brugžská a pražská (p. rada Biskup, místopředseda „Svazu čes. esp.“) Z významných korporací projevíly svoji účast Mezinárodní ústav bibliografický, Franc. turistický klub, Společnost pro mezinárodní rozhodčí soud a Londýn. spolek mírový. Mezi nesčetnými došlými telegramy byl telegram lond. lordmayora Stronga a senátora Corneta. Na sjezdu poprvé byli esperantisté zastoupeni svými

delegáty, kteří representovali 27.000 organisovaných členů (na 25 členů 1 delegát, resp. 1 hlas; delegát Svazu čes. esp. p. rada Biskup měl 33 hlasy.) V zahajovacím sezení (ve slavnostním sále zool. zahrady) uvítal esperantisty starosta města (De Voz), pozdravili je oficiální zástupci vlád, měst a korporací. Za ohlušující ovace španělský konsul připnul Zamenhofovi řád Isabelin, jež mu udělil španělský král. Dr. Zamenhof ve své zahajovací řeči vzpoměl letošních 80tých narozenin tvůrce volapüku monsignora M. Schleyera (jemuž zaslán pozdravný telegram) a pojednal o svém návrhu o oprávněných zástupcích (rajtigita delegitoj), jimž chce docílit, aby mínění esperantistů projevilo se aspoň jednou v roce volenými delegáty. Ve dvou sezeních oprávněných (volených) zástupců bylo jednáno o dodatku k řádu sjezdovému (viz C. e. V., 111), který s malou změnou byl přijat! Odhlasováno totiž, že zástupce (rodo = r. d. rajtigita delegito) mají právo voliti jen ty spolky, jež přispívají na ústřední kancelář obnosem stanoveným právním výborem (Administra komitato, dříve Internacia konsilantaro, mezinárodní rada) a že všechna dosavadní usnesení sjezdová mají býti předložena k schválení první schůzi delegátů. Debatovalo se také o mezinárodním zastupitelstvu (internacia reprezentantaro), proti němuž se ozvaly některé rozhodné hlasy (Cartovci, U. e. a., Svaz angl. esp. a j.) a usneseno, aby se zvolila komise, jež má návrh prozkoumati a své dobrozdání předložiti sjezdu příštím (o věci promluvíme podrobněji jindy). V závěrečné schůzi schváleny byly zprávy různých institucí, zejména jazykového výboru (který zavrhl uveřejňování jazykových studií v „Oficiala gazeto“, schválil protest proti slovníku Grosjean-Maupina, řád pro vyznamenání esp. spisů atd.) stanoveno místo VIII. sjezdu (Krakov) a doporučena místa k sjezdům dalším (IX. Janov, X. Paříž). Vedle všeobecných sezení a schůzí oficiálních institucí (Konstanta komitato, Lingva komitato, Internacia konsilantaro, Komisiono pri organizaĵo) konaly se jako obyčejně četné schůze odborné: právníků, lékařů, lékárníků, učitelů, úředníků, studentů, železničnicků, dělníků, námořníků, obchodníků, katolíků, anglikánů, volných myslitelů, theosofů, sportovní unie, universální ligy, vegetářů atd. Za sjezdu pořádána byla literární slavnost, při níž po programu prohlášen byl výsledek literárního konkursu a rozděleny ceny (z Čechů obdrželi ceny pp. Vašátko a Jakeš) esper. populárně vědecká přednáška (prof. Bourlet: O fonografické kinematografii) esperantské divadelní představení ve Flanderské opeře (sehrán po dvakráte při vyprodaném domě s velkým úspěchem Spaakův kus „Kaatje“ v překladě Van der Biestově), divadelní večer ochotníků různých národů (sehráli tři aktovky), veliký umělecký koncert v zool. zahradě, koncert Ochotnického sdružení esp. ve Flanderské opeře, večer flanderských písní, ples v národních krojích, výlet parníkem po řece Skeldě, cvičení Červeného kříže s esp. velením a i nezbytné esp. bohoslužby pro katolíky a evangelíky. Netřeba podotýkati, že esperantisté těšili se veliké pozornosti. Zamenhof a vynikající předáci hnutí a oficiální zástupci vlád přijati byli slavnostně na radnici, při čemž Zamenhofovi věnován byl pohár a jeho choťi antverpské růže. Esperantisté belgičtí věnovali Zamenhofovi obraz Stoffelsův „Skalda před Antverpami“. Z tohoto stručného popisu je zřejmo, že sjezd byl inposantní manifestací esperantistů a skvělým důkazem, že hnutí esperantistické je na pochodu výtězném. To ať nás sílí v práci a v boji!

Hkb.

Osmý mezinárodní sjezd esperantistů jest — jak se bezpečně dovidáme — stanoven pevně na dny 11.—17. srpna 1912. Koná se v Krakově. Sjezdový příspěvek stanoven na 12 korun. Je vydán už esp. průvodce Krakovem. Za kongresu sehrána bude Slowackiho tragedie „Mazepa“ (od opery Halka upuštěno) Přihlašovací listy budou zaslány jen tomu, kdo o ně požádá.

Fch.

První mezinárodní sjezd plemen pro esperanto vyslovil se touto resolucí: „První mezinárodní sjezd plemen v uvážení, že účelem jeho jest sblížení různých plemen a různých národů světa k lepšímu vzájemnému porozumění a vzájemné účtě a pomoci tak k zlepšení lidstva, míní, že naprostou a první podmínkou toho jest, aby různá plemena a kmeny ovládaly kromě svých jazyků národních druhý neutrální a všem společný jazyk, ve kterém dala by se vyjádřiti jich osobitá povaha a v kterém zrcadlilo by se svědomí lidstva jako celku.. A ježto sjezd míní, že takový jazyk není již pouhým návrhem, ale hotovou skutečností, jelikož esperantem mluví na celé zeměkouli lidé nejrůznějších tříd, projevuje přání, aby jeho členové učili se a šířili mezinárodní jazyk esperanto, aby utvořili ve svém okolí a zemích kluby a spolky esperantistů, a aby žádali od svých vlád zavedení esperanta do škol.“ Sjezd konal se v Londýně r. 1911 (26.—29. čce).

Hkb.

Esperanto na španělských školách. Úřední list španělské vlády „Gazeta de Madrid“ uveřejnil [25. srp. 1911.] toto rozhodnutí: „Správa veřejného vyučování sdělila p. rektorovi ústřední university v Madridě, že je rozhodnuto povolití vyučování esperantu na veřejných školách a že vyučovati budou učitelé označení spolky esperantistů, jejichž vysvědčení budou míti oficiálně platnost pro dotyčné učitele, jež zvolí učitelský sbor školy samotné, které také budou svěřeny návrhy jmenovaného učitele (profesora)“.

Hmd.

Esperanto na mezinárodním sjezdu pro uměleckou výchovu, kreslení a umělecký průmysl. (Drážďany, 1912) bude předmětem sjezdového jednání, jak sděluje revue pro uměleckou výchovu a umělecký průmysl „Náš směr“ III. 1. ve své kronice.

Fch...

Prof. Forel pro esperanto. Znamý curišský učenec prof. Forel ve svých přednáškách, které přednesl v různých místech na své vědecké cestě Německem, Rakouskem a Švýcarskem, vždy dotkl se s uznáním esperanta. Také ve svém díle „Osvětové cíle dneška“ věnoval esperantu dvě strany.

Hkb.

Československá sociální demokracie pro esperanto vyslovila se (27. XII. 11.) na svém X. sjezdu konaném ve dnech 24.—27. pros. 1911 v Nár. domě na Smíchově. Text resoluce i podpisy otiskneme, jakmile obdržíme sjezdový protokol. „Dělnickému sdružení esp.“ k tomuto významnému úspěchu gratulujeme! Ku předu!

R.

Esperantská brožura o sčítání lidu v Rakousku roku 1910 vydána byla Národní radou českou (na popud zpravodaje Nár. rady čes. pro esperanto p. před. nosty Krause) pod názvem „Popolsumigo en Aŭstrio en 1910.“ Brožura je esperantským překladem (přel. p. Rud. Hromada) francouzského článku prof. Jindř. Hanticha v „Courrier européen“ a je doplněna esp. výkladem o Národní radě české. Brožura zaslána byla dle pokynů „Svazu čes. esp.“ všem delegátům U. e. a., všem esp. časopisům, význačným esperantistům a četným klubům esp. celého světa se žádostí, aby obsah brožury rozšířili ve své časopisech národních. Zpráva je skutečně hojně otiskována v nejrůznějších jazycích. Je to pěkný doklad, jak jazyk mezinárodní prokazuje platné služby i věci národní.

Bšk.

Esperantský spisek o Rakousku vydalo c. k. rakouské ministerstvo železnic. Elegantní knížka má název „Pejzaĝoj en Aŭstrio“ a obsahuje 90 pěkných ilustrací. Lze ji dostati v administraci časopisu „German-aŭstria esperantisto“ (Wien VII., Dürergasse 19) za dva mezinárodní odpovědní kupony.

R.

Rozmanitosti z hnutí esperantistického. — Předsedou „Japonského svazu esperantistů“ (Japana Esperanto-asocio) zvolen byl bývalý ministr zahraničních záležitostí hrabě Ihojiša. V předsednictvu jsou universitní profesori. — Protektorát spolku esperantistů na Novém Zélandu (Australie) přijal předseda ministerstva a ministr vyučování. — Cetní senátoři a poslanci ve státu Vermont (Amerika) vyslovili (v dopise spolku esp.) své sympatie pro esperanto a slíbili podporovati návrh zavésti vyučování esperanta do škol. — Na IV. sjezdu brasílských esperantistů v Juiz de Fova byli zastoupeni všichni ministři; při zahajovacím večírku byli přítomni zástupci všech úřadů a celá honorace města; město věnovalo sjezdu velikou peněžitou podporu; účastníci sjezdu byli osvobozeni platiti jízdné a poplatek za telegramy. — Na mezinárodním sjezdu psychiatrů promluvil čestný předseda sjezdu o významu esperanta. — Městská rada v Grenoblu (Francie) věnovala cenu 100 fr. žákům měšťanských škol, kteří se účastní vyučování esperantu. — V Lyoně (Francie) se svolením škol. inspektora učí se esperantu na měšťanské škole. — Obch. komora v Roubaix věnovala místnímu spolku esp. subvenci 50 fr. za účast na výstavě jí pořádané. — Na státním ústavě slepců v Kristianii (Norvéžsko) zaveden oficiálně kurs esp., který má 25 účastníků. — Na universitě v Standfortu (Kalifornie) pojato bylo esperanto oficiálně do vyučovacího plánu. — Na ostrově Kuba je 17 spolků esp. — V Mukdenu (Čína) založen spolek esp., který čítá 200 členů.

Kronikář.

Němečtí esperantisté o II. konferenci rakouských esperantistů. „German-aŭstria esperantisto“ (V, 6), mluvčí rakouských německých esperantistů, informuje čtenáře o II. konferenci rakouských esperantistů tím, že otiskuje zprávu „Svazu čes. esp.“, dopis p. H. K. Boušky a výtah ze zprávy spolku „Verda stelo“ (shodné se zprávou svazu). Ve své zprávě o II. konferenci rakouských esperantistů redakce konstatuje, že „naši samideáné němečtí v Praze, vzdali se své hodnosti

proto, že považovali odmítnutí členů ze „Svazu českých esperantistů“ za bezprávné násilí a krivdu“, a že „p. prof. Simon delegát spolku „Esperanto junularo“ ve Vídni, který zprvu přijal místopředsednictví, přesvědčiv se brzy o nespravedlivých rozhodnutích předsedy p. Kühnla resignoval a opustil sál.“ Správně zdůrazňuje, že nutno uvážit to, že „v tomto případě vyloučení nestihlo osoby soukromé, ale skutečně hlavní představitele druhého sdružení esperantistů; mezi nimi samotného předsedu tohoto sdružení p. prof. Kamaryta“. Sděluje, že přípravný výbor sestával z 3 členů české unie a 2 členů německého spolku a konstatuje, že „jak určitě víme, nikdy v žádném společném sezení těch pěti členů tohoto výboru nebyl předložen vylučující list p. Boušky. Takové rozhodnutí naprosto bylo učiněno, aniž by němečtí členové výboru o tom byli zpraveni“. Ve zprávě spolku „Verda stelo“ se vypravuje: „Když němečtí členové komise zvěděli o odmítnutí členů „S. č. e.“ žádali p. red. Kühnla, předsedu této komise, aby přestal s takovým jednáním. Poněvadž jejich protest neměl úspěchu, učinili rozhodnutí, které sdělili všem spolkům německých esperantistů v Čechách, Unii čes. esp., Svazu čes. esp. a Lize rak. spolku něm. esp., totiž: 1 zástupci sdružení „Verda stelo“ vystupují z komise, poněvadž nechtějí býti spoluvini na jednání, jež zcela odporuje všeobecným zásadám konference, 2. spolek „Verda stelo“ usnesl se nesúčastniti se (rozuměj: pro to) oficielně konference, 3. spolek ponechává svým členům na vůli súčastniti nebo nesúčastniti se konference soukromě.“ Ve svém otevřeném listě „Casopisu čes. esp.“ spolek „Verda stelo“ výslovně tvrdí o oficielní zprávě „Unie čes. esp.“ že „tato zpráva je naplněna tolika nesprávnostmi, že zdá se nemožno neopravit ji“, výslovně prohlašuje, že nechtějí a nechtějí vměšovati se do sporu našeho a píše: „Pro nás platily jen důvody spravedlnosti a práva a jen z tohoto čistě lidského stanoviska dlužno vysvětlovati naše chování v celé záležitosti.“ Důrazně tvrdí (proloženým tiskem): „Nikdy a v žádné schůzi nebyli jsme zpraveni o tom, co se potom stalo, nikdy nesouhlasili jsme s nespravedlivým a odsouzení hodným jednáním a jistě byli bychom se ohradili, kdybychom jenom byli informováni. Nikdy neslyšeli jsme ničeho o zamítnutí přihlášek některých esperantistů ke konferenci.“ „Teprve když jsme zvěděli z dopisu p. Schmidta, sekretáře „Svazu čes. esp.“, že několik osob bylo komisí vyloučeno z konference a že přednášky dle oznámeného titulu vážné a týkající se věci naší, byly zamítnuty, tehdy, správně míníce, že takové jednání nespravedlivé, odporující nejjednoduším a nejpodstatnějším zásadám sjezdovým a odsouditelné jistě celým světem esperantistickým, nikdy nemůže dosáhnouti našeho souhlasu, teprve tehdy psali jsme komisi list, kterým zdvořile jsme žádali odvolání jejího samovolného rozhodnutí připojivše, že v případě opačném cítili bychom se nuceni vyzvati své zástupce, aby vystoupili z komise. Poněvadž zástupci „Unie čes. esp.“ odpověděli nám, že trvají na svém (ili konservas sian opinion pri la afero), naši zástupci následkem toho vystoupili z komise a my rozhodli jsme se v souhlasu s nimi, nesúčastniti se oficielně sjezdu. Nyní dovolujeme si tázati se, zda tím, že jsme se ne nechali donutiti, obtížiti svědomí své nesprávností a krivdou, že my nechtíce býti spoluvinni na jednání neslušném (agado kontraŭbonmora), opustili jsme korporaci, jež takhle bez našeho vědomí a proti naší vůli a přece našim jménem poskvřnila své rozhodnutí, zda tím vmísili jsme se do práva českých esperantistů.“ Ptáme se dále, kdo je tím diktátorem (tiu diktemulo) a kdo nezná myšlenky rovnoprávnosti: zástupci „Unie čes. esp.“, kteří zneužili svého posláni pořadatele, aby vyloučili osoby sobě nepříjemné, či esperantisté němečtí, kteří právě ze snahy po rovnoprávnosti nechtěli se súčastniti takového jednání?“ List spolku něm. esp. končí: „Pro nás je jenom jedna povýšenost: totiž povýšenost rozumu, spravedlnosti a jiných lidských ctností, jimž volky nevolky také zástupci Unie čes. esp. konečně budou musiti se podvoliti.“ Souhlasíme a jsme vděčni německým esperantistům, že měli odvahu říci pravdu, které mnozí čeští samideáné nechtějí viděti. A otiskujeme tento objektivní projev strany nesúčastněné na sporu, aby čeští esperantisté viděli, jak oficielní zpráva „Unie čes. esp.“ neuvěřitelně lže. A ptáme se prostě: Hájí se lži věc dobrá? Užívají lži čestní lidé bojující za věc spravedlivou? Hkb.

Esperantské přednášky o Češích měl v Mnichově pan PhSt. Stejskal. Přednášel o českém národě a jazyce a esperantickém hnutí mezi Čechy 12. července 1911 v Klubu esperantista a 19. července v Esperanto-gruppe. Esperantskou přednášku Čecha o Češích vyslechli Němci s velikým zájmem a jistě také s užitkem. Zaznamenáváme s potěšením. Hkb.

Přednáška českého esperantisty v Krakově V krakovském denníku „Nowa Reforma“ (XXX. 571) čteme, že 15. prosince přednášel ve spolku „Esperanto“ pan Vladimír Vídeňský z Prostějova na téma „Význam esperanta v kulturním životě národů.“ Vl. Vídeňský je (snad je dovoleno to prozraditi) náš milý a horlivý spolupracovník p. prof. Fridrich, který ani na cestách nezanedbává propagace esperanta. *Hkb.*

Zamenhofův večer na oslavu narození tvůrce esperanta uspořádala „Česká společnost esperantistů“ ve spolkové místnosti (restaurace Kolářova) dne 16. XII. 1911. Večer zahájen byl zapěním hymny „La Espero“ kvartetem sestávajícím ze sl. Josefy a Julči Stejskalovy a pp. H. Streibla a St. Stejskala. O oslavenci promluvil p. H. K. Bouška. Sl. B. Studníčková přednesla esperantsky vzpomínku ze svého učitelského života „Můj ctitel“ a p. Vašátko přečetl své pojednání o významu esperanta pro vzducholetce, odměněné v literárním konkursu na VII. sjezdu esperantistů. Sl. Jarolímová recitovala Mickiewiczovu báseň „Vojevoda“ v esp. překlade dra Zamenhofa, pp. Dejmek a Koutek přednesli tři anekdotické vložky, načež pan Berger zakončil program vtipným esperantským vypravováním s českými pasážemi „Jih“. Po programu byla volná zábava, při níž uspořádána byla tombola sestávající většinou z užitečných publikací. *Hkb.*

České přednášky o esperantu. V Praze uspořádal Svaz č. e. (2. X.) propagační večer, na němž promluví pp. Biskup, Bouška, Schmidt, ve dvoraně Merkuru. Klub málostran. esp. uspořádal (4. X.) v kavárně Opera přednášku „O esperantu a jeho významu pro malé národy“, kterou proslovil p. H. K. Bouška. — V Turnově v Besídce učňovské pojednal horlivý propagator p. Rádek ve 3 přednáškách (19., 25., 26., III.) o esp. a jeho důležitosti pro čes. živnostníka. — Ve Svárově přednášel (6. VII.) v okrskové schůzi učitelské jednoty Komenský p. učitel Štefl na thema: Význam esp. pro učitele; přednáška byla spojena s výstavkou, jež těšila se značné pozornosti. — V Kamenici n. L. uspořádala (7. VIII.) Měšť. beseda přednášku „Esperanto a jeho rozšíření“; přednášel p. Ph. St. Stejskal v host. u Lípy. — V Kůkle nách přednášel (3. XII.) p. dr. Schulhof (Esperanto a obecnostvo) v hotelu Černý kůň. — V Brně zahájil (6. X.) Klub č. esp. svůj kurs přednáškou o významu a důležitosti esperanta. — V Olomouci uspořádal tamní klub (7. X.) propagační přednášku v Sokolovně; promluvil p. Krumpholtz na thema: Esperanto, jeho význam a budoucnost. — V Horce n. M. (Morava) uspořádal (5. XI.) Sokol přednášku: „Dorozumivací jazyk národů esperanto“; přednášel p. uč. Neužil; po přednášce zahájen kurs. — V Radvanicích (Slezsko) zahájil klub kurs (29. X.) ve škole veřejnou přednáškou. — Ve Vídni v Národním domě (X. okres) přednášel (28. X.) o esp. p. K. Macháček (pro Sokol X). *Kronikář.*

Veřejné kursy esperanta pro Čechy. V Praze „Česká společ. esper.“ zahájila (15. — 17. XI.) tři tříměsíční kursy esperanta pro začátečníky; vyučuje se ve středu v měšťanské škole u sv. Jindřicha (učí p. Hromada), ve čtvrtek v obecné škole chlap. u sv. Františka (p. Berger) a v pátek v posluchárně právnické fakulty (p. Bouška); Na Malé Straně pořádá kurs (od 4. X.) v kavárně Opera místní klub; učí p. Bouška každou středu. V Bubnech pořádá (od 4. XI.) kurs esp. odbor spolku „Akademikové Praha VII“; učí ve škole ve středu a v sobotu p. Hromada. „Dělnické sdružení esp.“ pořádalo kurs esp. pro dělnictvo. „Unie českých esperantistů“ učila ve své učebně. — V Hořicích pořádala kurs Měšťan. beseda; vedl ho p. dr. Kamaryt a trval od 2. X. do 10. XI. vždy v úterý a pátek v hotelu Beránek za účasti 15 osob; po skončení kursu ustavil se kroužek, který přistoupil ku „Svazu č. e.“ — V Kamenci nad Lipou konal se o prázdninách veřejný bezplatný kurs v budově měšťanské školy; učil p. Ph. St. Stejskal; účastníků 50. — V Turnově byl ukončen (19. VIII.) již druhý bezplatný kurs, konaný ve středu (8—9 hod. več.) v obchodní škole; učil p. uč. F. Rádek; třetí kurs zahájen byl 4. X. v téže škole; kurs konverzační (v sokolovně) řídila pí Olga Ptačnicková; čten Krsnův spis „La Parizaneto.“ — V Mladé Boleslavi zahájen byl kurs 17. X. v budově měšť. školy chlapecké. — V Pardubicích konaly se (od 9. X. do 21. XII.) dva veřejné kursy esper. (pro začátečníky a pokročilé) v dívčí škole; učili pp. dr. Fousek a dr. Schulhof. — V Brně pořádá Klub čes. esp. tříměsíční kurs (od října do pros.) dvakrát týdně v místnostech obchodní akademie. — V Prostějově pořádá Klub esp. dva kursy: veřejný v úterý a pátek večer v obch. škole (od 10. XI, 16 účast., poplatek 2 K) a pro žáky české reálky v ned. dop. (od 22. XI, 63 účastníci, zdarma); v obou učí p. prof. Fridrich. — V Olomouci

zahájen kurs esp. 12. X.; učí p. JUC. Friedrich 20 posluchačů. — V Radvanicích (Slezsko) vede kurs p. Fr. Dvorník v budově školní. — V Mikulovicích (Mor.) koná se kurs v budově měšťanské školy a učí p. učitel Jeřábek. — Ve Vídni učí p. K. Macháček. *Kronikář.*

Zábavní podniky českých esperantistů. V Kuklenách pořádal Klub esp. 3. XII. 11. odp. ve dvoraně host. „Černý kůň“ akademii východočeských esperantistů, v jejímž programu byla také přednáška „Esperanto a naše obecenstvo“ (p. Dr. Schulhof) a zapění hymny esperantistů „La espero“; s akademií spojen byl prodej esp. knih a pohlednic a slosování. *Kronikář.*

I. sjezd „Dělnického sdružení esperantistů“ [odbor „Dělnické akademie Praze) konal se ve dnech 9. a 10. září 1911 ve velkém sále restaurace Křížkovy v Praze. Prvý den (v sobotu večer) sjezd byl zahájen a ustaven, načež p. Šáda referoval o činnosti organizace a taktice. Druhý den (v neděli dop.) byla hlavní schůze, v níž podány byly referáty: Vznik, vývin a rozvoj jazyka mezinárodního (p. Sídlo), Esperanto a socialismus (p. Chaloupecký) a Praktický význam esperanta pro dělnictvo (p. Kučera). Litujeme že pro tísnivý nedostatek místa nemůžeme se podrobně rozepsati o tomto zdařilém sjezdu, který velice frapatně kontrastoval se od současného ubohého III. sjezdu „Unie čes. esp.“, který pořadatelé nesprávně a neprávem nazvali sjezdem českých esperantistů. S potěšením vidíme a zdravíme pěkné úspěchy mladého sdružení. *Hkb.*

Dělnictvo a světový jazyk mezinárodní je název 8stránkového propagačního letáku, který vydalo „Dělnické sdružení esperantistů“. Leták je psán velmi suggestivně, je viděti, že jej psali lidé mající smysl pro agitaci. Zasílá jej p. Rob. Šáda, Praha II., Lípová 8. Stojí 10 h. *R.*

Zajímavá polemika o esperantu vyvinula se v pražském denníku „Čas“ mezi profesorem dr. Krausem a prof. Rud. Fridrichem. Pan prof. Fridrich uveřejnil (7. a 8. II. 11.) feuilleton „Pro esperanto“, v němž velmi šťastně polemisoval proti námitkám francouzského románciera Marcela Prévosta proti esperantu (obranu tu otiskli jsme současně s „Časem“; viz „Čes. esp.“ V, 49, 65.). Feuilleton vyvolal (7. a 8. III. 11.) protičlánek „Proti esperantu“, v němž prof. Kraus snažil se ideu esperantismu sesměšnit. P. profesor Fridrich odpověděl brilantním feuilletonem „Za čest a právo esperantismu“ (31. III. 11.), jímž s neobyčejnou elegancí paralysoval útok p. prof. Krause. Odpověď p. Fridricha je opravdu vzorem věcné a klidné polemiky i litujeme, že nemůžeme o ní obsírněji referovati a že jsme nuceni poukázati čtenáře na časopis „Čas“ sám. Propagátoři uče se! Podobně v „Kulturních snahách“ neodvislého denníku „Samostatnost“ objevil se (2. XI. 11.) feuilleton proti esp. (od Rowalského), a na to (16. a 23. II. 11.) pro esperanto (prof. Rosický). Bohužel projev obránce esperanta nepřilhal k útoku a tím nijak nepřispěl k vyvrácení lichých námitek p. Rowalského. Litujeme, že pro nedostatek místa nemůžeme podrobiti kritice námitky p. Rowalského. *Hkb.*

Úmrtí mezi českými esperantisty. Dne 12. X. 1911 o 8. hod. večer zemřel a 15. X. byl pochován předseda „Klubu esp.“ ve Vítkovicích (Slezsko) p. Jan Gabzdyl, delegát U. e. a. Pro esperanto pracoval horlivě, obětavě a nezištně v poměrech velmi těžkých — zaslouží čestné památky českých esperantistů. *Hkb.*

INFORMACE A DOKUMENTY.

První brožura o esperantu vyšla r. 1887 (tedy před 25 lety). Brožura měla název: Mježdunarodnij jazik. Predislovje i polnij učebnik. Autor označen byl pseudonymem Dro Esperanto a je jím varšavský okulista Dr. Ludvík Lazar Samenhof, narozený 3/15. prosince 1859 v Bielostoku. Brožura vyšla v červenci r. 1887 nákladem autorovým a tiskl ji Ch. Kelter. Měla 40 stran velikosti 20¹/₂ x 15 cm a jeden složený list. Stála 15 kopejek a je už dávno úplně rozprodána. Obsahovala obsírné pojednání o jazyce mezinárodním a úplnou mluvnicí, k níž na zvláštním listě přidán byl esperantsko-ruský slovník, obsahující 920 kmenů nového jazyka, který tehdy neměl ještě zvláštního pojmenování (označoval se jednoduše: lingvo internacia de doktoro Esperanto, t. j. jazyk mezinárodní doktora Esperanta), a teprv mnohem později dostal jméno svého tvůrce. Brožura v krátké době, ještě r. 1887. vyšla polsky (Język Miedzynarodowy), francouz-

sky (Langue internationale) a německy (Internationale Sprache), později r. 1888, také anglicky (International Tongue) a ještě později v jiných jazycích. To byl první projev, jímž tvůrce esperanta ohlásil svoji práci světu a vyvolal mohutné světové hnutí. Nepatrná knižička objemem, ale velevýznamná obsahem — dějiny budoucí vydání její zaznamenají jako událost epochální. — V jubilejním roce této události uveřejňujeme český překlad pojednání, jímž obrátil se Zamenhof — před čtvrt stoletím! — k světu, aby ho vyslechl. Čtete je a uvažujte o tom čtvrtstoletém boji za naši myšlenku!

Bšk.

JAZYKOVÝ RÁDCE.

Výklad slov často chybně zaměňovaných (vybráno z „Vortaro de esperanto“ de Kabe). — 1. *Abomeno*, *antipatio*. *Abomeno* = ošklivost, odpor. Cit, který způsobují velmi protivné fyzické vlastnosti předmětu, ku př.: zápach hniličího masa; odpor k něčemu. *Abomena* = ošklivý, odporný. Působící ošklivost: *abomena odoro* = odporný zápach, *abomena vizaĝo* = odporná tvář, *abomena ago* = ošklivý čin. *Antipatio* = odpor, nechut, nelibost. Odpor, který způsobují nepříjemné vlastnosti duševní. *Antipatia* = protivný odporný. Kdo vzbuzuje antipathii: *antipatia homo* = protivný člověk. — 2. *Abrupta*, *dekliva kruta*. *Abrupta* = strmý, srázný. Velice strmý, jakoby utržený, uřiznutý: *abrupta bordo* = strmý břeh. *Abrupteco* = příkrost, sráznost. Vlastnost toho, co je strmé. *Dekliva* = srázný, spádný, skloněný k obzoru. *Deklivo* = svah, strán, úbočí. Povrch skloněný k obzoru: *deklivo de monto* = svah horský. *Kruta* = příkrý, strmý, srázný, silně skloněný k obzoru; mající směr blízký svišlému: *kruta monto* = příkrá hora. — 3. *Absceso*, *ulcero*, *vundo*. *Absceso* = hlíza, vřed. Nával hnisu v tkáni. *Ulceró* = vřet, nežit, bolák. Zápal pokožky nebo sliznice, s místní ztrátou látky (*substanco*): *ronda ulcero de la stomako* *Vundo* = rána, poranění. Násilné rozdělení tkaniva: *tranĉvundo* = sečná rána, *pikvundo* = bodná rána. *Vundi* = raniti, z-, po-, násilně rozdělití tkanivo: *vundi per bajoneto* = zraniti bodákem. *Vundebla* = zranitelný. Kdo může býti zraněn: *Sole la kalkano de Aĥilo estis vundebla* = jen pata Achilova byla zranitelná. (Pokračování příště.)

Přel. Rud. Hromada.

ZPRÁVY SPOLKOVÉ.

Zkoušky z esperanta před zkušebními komisemi „Svazu čes. esp.“ konati se budou o svátcích velikonočních. Informace podávají a přihlášky přijímají: pro Čechy p. prof. dr. Stan. Kamaryt v Hořicích, pro Moravu p. učitel Th. Čejka v Bystřici p. Host. — Při této příležitosti napravujeme nemilé nedopatření sdělující hodně opožděně, že poslední zkoušce v Luhačovicích (při sjezdu mor. esp.) podrobili se s prospěchem p. Haltmar z Hulína, studující gymnasia ve Val. Meziříčí, a p. Blažek, žel. úředník v Olomouci. O.S.

Klub esperantistů v Prostějově na valné hromadě konané 26. XI. 11. usnesl se po úvaze o posledních událostech přistoupiti za člena „Svazu českých esperantistů“.

Klub esperantistů v Olomouci konal 9. října 1911. valnou hromadu, na níž usnesl se přistoupiti ke Svazu čes. esp. (B. A. E.), ježto „chce podporovati ústředí, jež jeví snahu po smíru“ (příslušné přípisy o tom zaslány Unii i Svazu). Z jednatelské zprávy vyjímáme: klub má 15 členů; pořádal jednou týdně konverzační schůzky; na jaře pořádal 12hodinový bezplatný kurs esp., jehož účastnilo se 13 posluchačů; 7. X. pořádána v Sokolovně přednáška „O významu a budoucnosti esperanta“ (p. Jos. Krumpholtz z Bystřice), kterou vyslechl 85 osob. Nový kurs zahájen 12. X. Dle zprávy knihovní klub odebíral oba časopisy čes. esp. a orgán něm. esp. rak. Při volbě výboru zvolen předsedou p. Dr. J. Kubiček, jednatel p. JUC. J. Friedrich. Schůze konají se každé pondělí v hot. Austria o půl 8. hod. večer.

Kroužek esperantistů v Hořicích ustavil se 16. listopadu 1911. Schůzky konají se každý čtvrtek v hotelu Beránek. Předsedou zvolen p. MUDr. V. Zedníček, jednatel p. řed. Eug. Schorsch. Kroužek přistoupil za člena S. č. e.

LIBROJ KAJ GAZETOJ.

La question de la langue auxiliaire internationale. Verkis *Gustav Gantherot*. Eldonis *Librairie Hachette et Cie*, Paris (Bvd. St. Germain 79). Pĝ. IX kaj 318. Prezo 3.50 fr. — Ampleksa scienca verko de la franca universitata profesoro pri la problemo de la helpa lingvo internacia. En 15 ĉapitroj la aŭtoro bonege klarigas la esencon, historion kaj staton de la ideo, tial el la libro ĉiu povas konatigi al si ĉion, kio rilatas nian aferon. (Se la aŭtoro permesos, ni publikigos la tradukon de kelkaj fragmentoj el la libro). *B.*

Methodisches Lehrbuch der internationalen Hilfssprache Esperanto. 2. eldono. Verkis *Johann Schröder*. Eldonis *A. Hartleben's Verlag*. Wien und Leipzig. 1910. Pĝ. 177. Prezo 2 M. — Detala lernolibro enhavanta fundamentan klarigon pri gramatiko kaj sintakso, ambaŭ vortarojn, ekzercojn kaj literaturaĵojn. Ĝi eliris en la konata (ankaŭ ĉe Bohemoj) kolekto da lingvaj lernolibroj „Bibliothek der Sprachenkunde“ (n-o 88.), en kiu eliris siatempe ankaŭ la lernolibro (de Lott) pri volapük (ankaŭ pri la bohema lingvo). El la libro ni citos kelkajn interesaĵojn en la rubriko „Jazykový rádce“ (Lingva konsilaro) de la venontaj numeroj. *B.*

Deutsch-Esperanto Wörterbuch. Verkis *P. Christaller*. Eldonis *Verlag Möller & Borel* Berlin (SW. 68, Lindenstr. 18-19). Pĝ. XXVI+516. Prezo M 4. — Granda, enhavoriĉa vortaro zorgoplene redaktita de prof. Christaller laŭ ĉiuj ĝisnunaj fontoj kaj atentoplene reviziita de prof. Cart. Fidinda helpilo, kiun ni (en la tempo, kiam ankoraŭ ne ekzistas detala vortaro bohem-esperanta) rekomendas al ĉiu, kiu scias la germanan lingvon. (La nove enkondukitaj vortoj en la vortaro ni citas en la rubriko „Jazykový rádce“, Lingva konsilaro). *B.*

Aline. Rakonto. Verkis *C. F. Ramuz*. Tradukis *René de Saussure*. Eldonis *Universala esperantia librejo*, Genève (rue de la Bourse 10). 1910. Pĝ. 139. Prezo 1 Sm. — Svisa rakonto, historio de perfidita virino, kiu forlasita de la malserioza amanto mortigas la infanon kaj sin mem. Malgaja objekto naturisme traktata. La traduko de la bone konata samideano estas bonega. Artaj desegnoj de la naturo riĉigas la fluon de bonstila verketo, kiu estos bela ornamo por Nova sento ĉiu biblioteko. *Fch.*

Germana esperantisto [VIII, 12] sciigas, ke ĝi aperos en du apartaj eldonoj: propaganda kaj literatura. Ĉiu eldono estos sendependa, eliros monate kaj estos aparte abonebla (po 1 Sm = 2 K). Tiu ĉi pligrandigo de tiu ĉi bonega gazetos estas ĝojiga dokumento pri la konstanta progreso de esperantismo en Germanujo. Ni gratulas! *H.*

RŪZNÁ SDĚLENÍ.

Uprímný přítel revue „Český esperantista“ 1. sám revui řádně předplácí a pozorně čte; 2. doporučuje revui ve svém okolí a žádá ji v místnostech, jež navštěvuje; 3. získává ve svém okolí předplatitele a inserenty a zasílá nám adresy osob, na něž možno s úspěchem zaslati ukázkové číslo nebo nabídku inserce; 4. zasílá nám zprávy o všech událostech ze svého okolí majících vztah k esperantu a zasílá zprávy naše o hnutí v cizině (s udáním adresy revue) k otištění do místních časopisů! Uprímný přítel revue „Ces. esp.“ pracuje kde může a jak může v přesvědčení, že s úspěchem revue spojen je úspěch hnutí. *R.*

Zdarma 1 výtisk „Ces. esp.“ pro veřejnou čítárnu, hotel neb pod. zasíláme do každého města, kde máme aspoň 10 abonentů. Místnost dotyčnou stanoví místní spolek neb kroužek.

Mezi zakladateli brněnského spolku nebyl — sděluje nám pan Kajš — p. Steier, který stal se esperantistou teprve rok po založení spolku (1902). Opravujeme. *Red.*

Nakladatel dr. Stan. Kamaryt. Zodpovědný redaktor a vydavatel H. K. Bouška.
Tiskem knihtiskárny F. Simon a spol. ve Dvoře Králové n. L.

MULTAJ ESPERANTAJ VERKOJ

amuzaj kaj klerigaj, originale verkitaj aŭ tradukitaj de multaj lertaj diversnaciaj esperantistoj kun la humaneca kaj progresema tendencoj: **tradukoj el ĉiuj literaturoj** de ĉiuj lingvoj kaj epokoj, **raportoj kaj notizoj** pri gravaj internaciaj, precipe aktualaj, problemoj kaj faktoj, **diskutoj** pri rimarkindaj okazaĵoj kaj aferoj inter esperantistoj, **literaturaj informoj** pri aperintaj esp. verkoj kaj gazetaj artikoloj, krom tio **bohemiaj artikoloj** pri esperanto kaj esperantismaj movado, historio, literaturo, gazetaro ktp. estas legeblaj en **la unua bohem-esperanta monata revuo** [eliranta jam la sesan jaron]

BOHEMA ESPERANTISTO

redaktata de **H. K. Bouška** kaj eldonata de **dr. Kamaryt**. — Specimena numero kontraŭ respondkupono!! — Adreso: Bohema esperantisto [H. K. Bouška], Smíchov 730, Na Celné 4. Bohemujo-Aŭstrio Jarabonaro: Sm 1.70.

„LA ONDO DE ESPERANTO“

Moskva, Rusujo, Tverskaja, 26. Dum la IV-a jaro de sia regula funkciado „La Ondo“ senpage donas al siaj abonantoj, krom 12 n-roj (16—20 paĝaj) la speciale por tiu celo tradukitan de s-ino M. Ŝidlovskaja ĉefverkon de rusa literaturo: **„Princo Serobrjanij“ de TOLSTOJ**. (352-paĝa, gradformata libreto, kies prezo por la neabontoj estos afrankite Sm. 1.60). Literat. konkursoj kun monpremioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Beletristiko (origin.) k. traduk. Plena kroniko. Bibliografio. Amuza fako. Korespondo tutmonda [poŝtk. rlatr. La abonpagon (2 rubl. = 2,120 Sm.) oni sendu al „Librejo Esperanto“ (26, Tverskaja Moskvo, Rusujo) aŭ al aliaj Esper. librejoj, poŝtmandate, respondkupone, papermone aŭ per bankĉekoj.

DANUBO

monata organo de la rumanaj kaj bulgaraj esperantistoj. **Internacia gazeto (32 p., 16x24) sole en esperanto**, redaktata de speciala komitato kun la kunlaborado de eminentaj diverslandaj esperantistoj. Enhavas abundan kvanton da plej internacia kaj zorge elektata literaturo; interesajn „Miksaĵoj“; multpaĝan rubrikon „Krestomatia por infanoj kaj komencantoj“, artikoloj pri esperanto, esperantismo, arto, scienco, k. a.; zorge redaktitan „Esperantista movado“; konstantajn rubrikojn „Diversaĵoj“, „Bibliografio“, k. t. p., k. t. p. **Fundamenta korekta stilo! Plej enhavoriĉa! Plej malkara!** Redakcio & administracio 5, Str. I. C. Bratianu, Bucuresti (Rumanujo) **Jara abono: 1.40 Sm (Fr. 3.50)** Persono, kiu abonigas 5 novajn personojn por jaro, rajtas ricevi senpage *Danubon* dum unu jaro. — Specimena n-ro sole kontraŭ respondkupono.

ESPERANTIKA POŝKALENDARO por la jaro 1912. Redaktoro: Dro A. Schramm, reĝa asesoro, Dresden. La nova eldono enhavas, krom la ambaŭstila dataro kaj diversaj tabeloj, tre riĉan kaj valoran materialon, multe pli ampleksam ol en la antaŭaj jaroj. Multaj artikoloj informos la aĉetantojn de la libro pri ĉio, kio estas sciinda en Esperantujo, kaj pro tio la nova poŝkalendaro estas bezonata libro por ĉiu esperantisto. Prezo de la poŝkalendaro 0,40 Sm. neafrankite. Sendkostoj 0,15 M. (0,075 Sm.). Oni postulu specialan prospekton de esperanto Verlag Möller & Borel, Berlin SW. 68, Lindenstr. 18-19 kaj korespondantoj.

UĈEBNICE, SLOVNÍKY, LETÁKY, ODZNAKY

a pod. zasílá za předem zaslaný obnos

administrace revue **ČESKÝ ESPERANTISTA** Smíchov čís. 730.

KNIHTISKÁRNA A ÚSTAV LITOGRAFICKÝ
F. SIMON a SPOL.
VE DVOŘE KRÁLOVÉ N. LABEM.

Doporučuje se k tisku :
cenníků, brožur, knih
zábavných, - obchod-
ních a vědeckých, ča-
sopisů, plakátů, kance-
lářských, spolkových
a obchodních tiskopisů
v nejmodernější úpra-
vě při levných cenách.

==== Nejmodernější ====
knihtiskárna českého venkova.
Tisk obrazů a pohlednic.